

Міністерство внутрішніх справ України
Харківський національний університет внутрішніх справ
Кафедра тактичної та спеціальної фізичної підготовки
факультету № 3
Науковий парк «Наука та безпека»

ПІДГОТОВКА ПРАВООХОРОНЦІВ В СИСТЕМІ МВС УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Харків 2022

*Друкується згідно з рішенням оргкомітету за дорученням
Харківського національного університету внутрішніх справ № 24 від 06.04.2022*

Підготовка правоохоронців в системі МВС
П62 України в умовах воєнного стану : зб. наук. пр.
/ МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ,
Каф. тактич. та спец. фіз. підготовки ф-ту № 3,
Наук. парк «Наука та безпека». Харків :
ХНУВС, 2022. 440 с.

До збірника увійшли праці науковців, правоохоронців-практиків, курсантів, студентів, викладачів закладів вищої освіти, оприлюднені на Міжнародній науково-практичній конференції «Підготовка правоохоронців в системі МВС України в умовах воєнного стану», які присвячені проблемам та перспективам професійної підготовки майбутніх поліцейських.

УДК [351.74:37](477)(062.522)

Матеріали викладено в авторській редакції з незначними коректорськими правками. За достовірність наукового матеріалу, професійного формулювання, фактичних даних, цитат, власних назв, географічних назв, а також за розголошення фактів, що не належать відкритому друку, тощо відповідають автори публікацій та їх наукові керівники.

Електронна копія збірника розміщується у відкритому доступі на сайті Харківського національного університету внутрішніх справ (<http://www.univd.edu.ua>) у розділі «Наука», сторінка «Конференції, семінари та круглі столи», а також у репозитарії ХНУВС (<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>).

ЗМІСТ

СОКУРЕНКО В. В.	
ВІТАЛЬНЕ СЛОВО	17

СЕКЦІЯ 1

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ, СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ РЕГУЛЮВАННЯ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ПЕРСОНАЛУ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

SAZANOVA L. S., RUSANOVA L. I.	
POLICE EDUCATION AND TRAINING IN WARTIME.....	18
SOROCEANU I.	
TRAINING OF YOUNG SPECIALISTS ON THE COMPOSITION OF THE CRIME OF THE ACTIVITY OF MERCENARIES	21
АКОПЯН М. А.	
ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА, ЯКЕ РЕГЛАМЕНТУЄ ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ ТА МІЖНАРОДНИХ ОПЕРАЦІЙ ІЗ ПІДТРИМАННЯ МИРУ І БЕЗПЕКИ.....	26
БАБАНІН В. В.	
ДОСВІД СТАРОДАВНЬОГО РИМУ ДЛЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ТРАДИЦІЙНИХ ПІДВАЛИН ДЕРЖАВИ	29
БАНДУРКА О. М.	
ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ	30
БАРКО В. В., БАРКО В. І., ОСТАПОВИЧ В. П.	
ГОТОВНІСТЬ КЕРІВНИКІВ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПІДРОЗДІЛІВ ДО ПІДТРИМАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ПЕРСОНАЛУ	32
БАСАРАБ О. Т., ПРИСАКАР А. С.	
ДЖЕРЕЛА ПРАВА, ЩО РЕГУЛЮЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ В УМОВАХ УВЕДЕННЯ ВОЄННОГО СТАНУ	35
БАСАРАБ О. Т., БАСАРАБ О. К.	
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ІНТЕГРАЦІЇ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ЗБРОЇ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО	37
БАСАРАБ О. Т., ЛАРІОНОВА І. Т.	
ДО ПИТАННЯ ПРОХОДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ ПЕРСОНАЛОМ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС УВЕДЕННЯ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ.....	38
БАХАЄВА А. С., МОРОЗ Д. В.	
ЩОДО ПОРУШЕНЬ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА ПІД ЧАС ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ	40
БОРОВИК М. О., КАЛЮЖНИЙ М. Г., ДРОМЕНКО М. В.	
АНАЛІЗ ВІТЧИЗНЯНОГО ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАСОБІВ.....	42

МАРТОВИЦЬКА О. В.	
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СЛІДЧИХ І ДІЗНАВАЧІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ З ПИТАНЬ ЗАХИСТУ ПРАВ ОСОБИ	313
НАЙДА В. О.	
ДО ПИТАННЯ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗВО МВС В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	315
ОВЕРЧУК О. Б.	
ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КУРСАНТІВ	318
ПАВЛИШИН О. В.	
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ СОЦІОГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	319
ПІДДУБНА А. В.	
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ, СЛІДЧИХ ТА ДІЗНАВАЧІВ	322
ПОЧУЄВА В. В.	
НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	325
СТРОК І. А.	
ОСОБЛИВОСТІ ТАКТИКИ ПРОВЕДННЯ ДОПИТУ ПОТЕРПІЛИХ І СВІДКІВ ЩОДО ФАКТІВ ЗНИЩЕННЯ АБО ПОШКОДЖЕННЯ МАЙНА ЦИВІЛЬНИХ ОСІБ ЯК ПОРУШЕННЯ ЗАКОНІВ ВІЙНИ	328
ЧЕРВОНИЙ П. Д.	
ПЕРЕВАГИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	330
ШАПОВАЛ В. М.	
ФІЛОСОФСЬКА ОСВІТА В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ПРОВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ	332
ЮХНО О. О.	
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЧЛЕНІВ СЛІДЧО-ОПЕРАТИВНИХ ГРУП ТА СПЕЦІАЛІСТІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	334
ЮШКЕВИЧ О. Г.	
БАГАТОПЛАТФОРМОВИЙ КЛАУД-МЕСЕНДЖЕР ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	337

СЕКЦІЯ 5

НАУКОВІ ПРАЦІ КУРСАНТІВ, СТУДЕНТІВ, СЛУХАЧІВ МАГІСТРАТУРИ

АФАНАСЬЄВ Д. С.	
АСПЕКТИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ	340
БАБЕНКО О. С.	
ПРОБЛЕМИ ГЕНДЕРНИХ ВІДНОСИН У СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ	341

УДК 378.091.33

ОВЕРЧУК О. Б.,

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри українознавства факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0003-4859-0452>

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КУРСАНТІВ

Проблема якісної професійної підготовки майбутніх офіцерів, що не лише досконало володіють безпосереднім фахом, а і його мовним інструментарієм, демонструють високий рівень правової, інформаційної, комунікативної культури, творчу активність, вміють критично мислити й аналізувати свою діяльність сьогодні є однією із пріоритетних у сучасному освітньому просторі. Такі збільшені вимоги до випускників є своєрідним викликом для викладачів закладів зі специфічними умовами навчання, особливо в період воєнного часу, коли однією, а інколи й єдиною, із форм вивчення навчального матеріалу стає дистанційна. Це вимагає перегляду традиційних підходів до процесу підготовки спеціалістів, пошуку, розроблення й впровадження в навчальну практику більш ефективних, нестандартних технологій, які б насамперед були спрямовані на підвищення професійної компетентності.

Одним із найважливіших компонентів професійної компетентності є її комунікативна складова. Адже рівень володіння нею дає уявлення не лише про особистість фахівця, а й про рівень володіння ним науково-теоретичною базою, практичними вміннями й навичками, свідчить про досвід здійснення професійної взаємодії. Попри те, що термін «комунікативна компетентність» не є новим, у педагогічній літературі відсутній єдиний підхід до розуміння цього поняття. Розробкою питання комунікативної компетентності займалися Л. Гавриляк, О. Деркач, О. Краєвська, О. Леонтьєва, Л. Лисак, С. Макаренко, В. Назаренко, О. Павленко, М. Тимофієва, А. Хом'як, В. Черевко та ін. Найчастіше під комунікативною компетентністю розуміють здатність встановлювати та підтримувати необхідні контакти з людьми, а у її складі розглядають певну сукупність знань, умінь і навичок, що забезпечують ефективне здійснення комунікативного процесу

Серед наявних у педагогіці інноваційних технологій активізації навчальної діяльності найбільш продуктивними для розвитку комунікативних здібностей нам видаються такі: проблемні заняття, кейс-метод, ігрове проектування, тренінги, використання під час занять комп'ютерних і мультимедійних засобів, мережі Інтернет тощо. Одним із центральних завдань педагога є формування в курсантів культури діалогу, чому сприятиме практикування проблемно-пошукових діалогів, евристичних бесід, дискусій. Необхідність моделювання в навчальному процесі типових ситуацій професійного спілкування, можливої комунікативної поведінки активізує роль тренінгових або ігрових технологій. У процесі тренінгу може застосовуватися низка методів активного навчання: робота в парах і групах, пресконференція, інтерв'ю, дискусія, ділові та рольові ігри, «мозкова атака», експертні групи, підготовка й використання мультимедійних матеріалів. Під час вивчення тем, що передбачають розвиток навичок письмового й усного професійного спілкування можна застосовувати ділові й рольові ігри, які допомагають імітувати майбутню професійну діяльність курсантів, максимально наблизитись до реальної ситуації.

Отже, застосування інноваційних технологій для формування комунікативних компетентностей робить навчальний процес цікавим, мотивує та готує курсантів до

ефективної взаємодії в професійному мовному середовищі, наближує їх до реальних професійних ситуацій, розвиває креативність, дозволяє, з одного боку, індивідуалізацію навчання, а з іншого – створює умови для розвитку групової роботи.

Список бібліографічних посилань

1. Краєвська, О. Д. Формування комунікативної компетентності майбутніх менеджерів-аграріїв у процесі професійної підготовки : автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. Тернопіль, 2015. 20 с.
2. Хом'як А., Кліш П. Комунікативні здібності: сутність, зміст, структура. *Педагогічний пошук. Науково-методичний вісник*. Вип. 2 (86). 2015. С. 37–39.
3. Черезова ІО. Комунікативна компетентність як інтегральна якість особистості. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Вип. 1 (1). С. 103–107.

Отримано 01.05.2022

УДК 378.147

ПАВЛИШИН О. В.,

доктор юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри філософії права та юридичної логіки
Національної академії внутрішніх справ (м. Київ);
 <https://orcid.org/0000-0001-9444-4734>

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ СОЦІОГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Заклади вищої освіти зі специфічними умовами навчання безумовно мають свої особливості організації освітнього процесу, тим більше, під час воєнного стану, однак це не означає, що навчанці повинні отримувати редуковані знання з соціогуманітарних дисциплін і мати недостатньо розвинений правовий світогляд в сучасному інформаційному суспільстві, про що неодноразово йшлося в ряді праць академіка М.В. Костицького, члена-кореспондента НАПрН України С.І. Максимова, професорів О.О. Бандури, О.І. Гвоздіка, В.В. Сокурєнка, Д.В. Швеця, О.М. Литвинова, І.С. Смазної в ряді українських та іноземних публікацій автора й інших представників київської, харківської, луганської та одеської шкіл філософії права [1; 2; 12; 17–19, с. 199]. Радше навпаки – складно уявити собі правника, правоохоронця чи психолога, який ефективно здійснює професійну діяльність без ґрунтового розуміння основ організації суспільного життя, базових політологічних чи психологічних знань [2; 4], відтак можна попередити незадоволення загальною ерудицією працівників Національної поліції України та інших правоохоронців, якщо повернути світоглядні дисципліни в систему професійної освіти.

Приміром, елімінація релігієзнавства з навчальних планів правознавців і правоохоронців призвела до того, що випускники взагалі не орієнтуються в релігійних переконаннях громадян, не здатні попереджати та припиняти релігійні конфлікти, розв'язувати інші завдання, які вимагають розуміння передумов релігійного екстремізму та протистояння (чого варта одна загроза терористичних актів з боку прихильників Ісламської Держави або ж загострення у відносинах між християнськими конфесіями, пов'язане із отриманням Томосу від Вселенського Патріархату Православною Церквою України, а так само переосмислення ролі УПЦ як частини РПЦ в умовах війни).

Зникнення політології, культурології, релігієзнавства (сучасних релігійних течій та об'єднань України), етики та естетики (професійної етики та естетичної культури працівників правоохоронних органів), а також філософії з системи вищої юридичної